

ADVIES Nr. 1.870

Zitting van dinsdag 22 oktober 2013

Ontwerp van koninklijk besluit betreffende het op de markt brengen van stoffen geproduceerd in nanoparticulaire toestand

x   x   x

2.646-1

ADVIES Nr. 1.870

Onderwerp : Ontwerp van koninklijk besluit betreffende het op de markt brengen van stoffen geproduceerd in nanoparticulaire toestand

---

Mevrouw L. Onkelinx, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, heeft bij brief van 24 juli 2013 het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over een ontwerp van koninklijk besluit betreffende het op de markt brengen van stoffen geproduceerd in nanoparticulaire toestand.

De bespreking van dat dossier werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 22 oktober 2013 het volgende eenparige advies uitgebracht.

x   x   x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. INLEIDING

A. Onderwerp en draagwijdte van de adviesaanvraag

Mevrouw L. Onkelinx, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, heeft bij brief van 24 juli 2013 het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over een ontwerp van koninklijk besluit betreffende het op de markt brengen van stoffen geproduceerd in nanoparticulaire toestand.

Dat ontwerp van koninklijk besluit beoogt de registratie van stoffen geproduceerd in nanoparticulaire toestand en mengsels en voorwerpen die een of meerdere stoffen geproduceerd in nanoparticulaire toestand bevatten. Het ontwerp voorziet daartoe in een productnorm voor de aangifte van die stoffen, mengsels en voorwerpen vooraleer ze op de markt worden gebracht.

Die registratie heeft de volgende doelstellingen:

- een betere kennis verwerven van de markt, de kenmerken van de nanomaterialen en het mogelijke risico van blootstelling van mensen aan die stoffen;
- zorgen voor transparantie en het vertrouwen van het publiek en de werknemers ten opzichte van die stoffen versterken;
- zorgen voor de traceerbaarheid en dus een optreden van de overheid mogelijk maken wanneer er risico is voor de volksgezondheid of de veiligheid van de werknemers;
- een kennisbank instellen die noodzakelijk zou kunnen zijn voor de toekomstige ontwikkeling van de regelgeving op nationaal en Europees niveau met betrekking tot die stoffen;
- ervoor zorgen dat bij de ontwikkeling van die innoverende technologie rekening wordt gehouden met de gezondheid van de mens.

De Raad wordt om advies verzocht ingevolge artikel 19, § 1, eerste lid van de wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu, de volksgezondheid en de werknemers.

Het ontwerp van koninklijk besluit werd ook voorgelegd aan de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling, de Hoge Gezondheidsraad, de Raad voor het Verbruik en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.

De Raad heeft tijdens zijn werkzaamheden de gewaardeerde medewerking gekregen van een vertegenwoordigster van de FOD Volksgezondheid.

B. Context van de adviesaanvraag

De Raad merkt op dat in het kader van het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie in 2010 een duidelijke oproep aan de Europese en nationale overheden werd gedaan om op korte termijn alle maatregelen te nemen die leiden tot de nodige reglementaire bepalingen om de onzekerheden rond de effecten van nanomaterialen te reduceren.

Zo werden er door het Belgische voorzitterschap vijf voorstellen uitgewerkt die tegemoetkomen aan de behoeften van de consumenten en die hen tegelijk beschermen:

- "1. Informatie voor de consumenten over de aanwezigheid van nanomaterialen in producten verplicht maken;
2. De traceerbaarheid van de keten garanderen om eventueel te kunnen terugkeren naar de bron. Daartoe moet het bijhouden van een register van nanomaterialen verplicht worden;
3. Op EU-niveau de meest aangewezen regelgevende piste identificeren met het oog op de risico-evaluatie en het risicobeheer;
4. Bij wijze van overgangsmaatregel tegenover de lidstaten haar verantwoordelijkheid opnemen en op nationaal niveau geïntegreerde strategieën en concrete maatregelen opzetten met het oog op het beheer, de informatie en de monitoring;
5. Een reglementering ontwikkelen rond beweringen en boodschappen die voorkomen op producten die nanomaterialen bevatten."

Aangezien er op Europees niveau geen gecoördineerd initiatief inzake nanomaterialen zal worden genomen voor 2018, ja zelfs 2020, heeft België, net als Frankrijk en Denemarken, besloten wetgevend op te treden.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

De Raad heeft een aandachtig onderzoek gewijd aan het hem voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit, dat de registratie van nanomaterialen verplicht wil maken ter wille van de behoefte aan informatie, gegevens, transparantie en traceerbaarheid wat betreft die stoffen en de producten die dergelijke stoffen bevatten.

Gezien de bevoegdheden van de Nationale Arbeidsraad heeft de commissie zich alleen gebogen over de aspecten van het dossier die betrekking hebben op de gezondheid en de veiligheid van de werknemers.

A. Algemene beschouwingen

De Raad wijst erop dat hij instemt met de doelstellingen die ten grondslag liggen aan de invoering van een registratie van stoffen geproduceerd in nanoparticulaire toestand en mengsels en voorwerpen die een of meerdere stoffen geproduceerd in nanoparticulaire toestand bevatten.

Hij constateert immers dat er, ondanks de aanwezigheid van nanomaterialen in tal van producten die in de handel verkrijgbaar zijn, nog veel onzekerheid over bestaat, vooral door een gebrek aan informatie over de gevaarlijkheid van die stoffen.

De Raad is dan ook voorstander van een duidelijke en relevante informatie, waardoor met name de ondernemingen zich bewust kunnen zijn van de aanwezigheid van nanomaterialen in de producten die ze gebruiken en de samenstelling ervan kunnen kennen.

Hij wijst er ook op dat die informatie de lokalisering en bijgevolg de traceerbaarheid van de nanomaterialen mogelijk zal maken, waardoor de overheid preventief zal kunnen optreden als er risico's voor de volksgezondheid of de veiligheid van de werknemers aan het licht komen.

De Raad merkt bovendien op dat de uitwisseling van die informatie noodzakelijk is in alle stadia van de productieketen, en vooral voor de werknemers die met nanomaterialen in contact kunnen komen.

Hij wijst er dienaangaande op dat artikel 7 van de wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen als volgt luidt: "(...) bezorgt de leverancier de werkgever, zelfs indien deze daarom niet verzoekt, de informatie die hij nodig heeft voor het uitvoeren van de risicobeoordeling, het vaststellen van de preventie maatregelen en het veilig gebruik van de stof of het preparaat, bij de eerste levering en later bij elke beduidende kwalitatieve of kwantitatieve wijziging in de samenstelling van de stof of het preparaat."

B. Opmerkingen over het ontwerp van koninklijk besluit

De Raad constateert dat in het voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit geen bepaling is opgenomen die voorziet in de voorlichting van de werknemers over de aanwezigheid van nanomaterialen in de producten waarmee zij in contact komen, daar de aspecten betreffende de bescherming van de werknemers zijn geregeld door de algemenere wetgeving over het welzijn van de werknemers.

Om die voorlichting van de werknemers mogelijk te maken, stelt de Raad de volgende cumulatieve maatregelen voor:

- Voorzien in een betere aanduiding van die informatie in het kader van de bestaande preventieprocedures en -mechanismen. Met andere woorden, in de veiligheidsinformatiebladen die verstrekt worden aan de gebruikers, en via die weg ook aan de werknemers, alle veiligheidsinformatie opnemen over de chemische stoffen in hun nanoparticulaire vorm.

Die maatregel zou met name kunnen stoelen op de tekst van het voormelde artikel 7 van de wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen.

- Bepalen dat de werkgever de werknemersvertegenwoordigers in de onderneming in kennis stelt van het feit dat er een registratie is geweest van een of meer stoffen die aanwezig zijn in de producten waarmee de werknemers in de onderneming in contact komen of van het feit dat de onderneming een professionele afnemer is van een product dat een of meer geregistreerde stoffen bevat. Om dit te realiseren moeten de leden van het comité voor preventie en bescherming op het werk een overzicht krijgen van de jaarlijks uitgevoerde registraties. Op deze wijze kunnen de leden van dat comité kennis krijgen van die informatie met toepassing van artikel 14 van het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende de opdrachten en de werking van de Comités voor preventie en bescherming op het werk.

Overeenkomstig de artikelen 52 en 53 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers zal die informatie bij ontstentenis van een comité voor preventie en bescherming op het werk in de onderneming worden bezorgd aan de vakbondsafvaardiging en, bij ontstentenis van een vakbondsafvaardiging, aan de werknemers van de onderneming.

In dat kader vraagt de Raad zich af of de voornoemde wet van 4 augustus 1996 niet als wettelijke basis in het voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit moet worden toegevoegd om die informatiestroom mogelijk te maken.
